

KAdE

BEELDENGIDS

**TOM
CLAASSEN**

**TOM
CLAASSEN**

INHOUD

LOCATIES

ALMELO	8
ALMERE (2X)	9
AMSTERDAM (5X)	11
APELDOORN	16
BEST	17
BREDA	18
DEN BOSCH	19
DEN HAAG (3X)	20
EDE	23
HAARLEM	24
HARDERWIJK	25
HOOFDDORP	26
LISSE	27
MAASTRICHT	28
NIEUW-VENNEP	29
NIJMEGEN	30
OSS	31
OTTERLO (2X)	32
ROTTERDAM	34
SCHIEDAM	35
TILBURG	36
UTRECHT (3X)	37
VLAARDINGEN	40
ZWOLLE	41

VOLLE VORMEN	
ROBBERT ROOS	5
LIJST MET	
WERKEN	44
COLOFON	48

VOLLE VORMEN

“Ja”, beaamt Tom Claassen een jaar of tien geleden in een interview, “mijn beelden hebben inderdaad altijd iets olijs”. Ondertussen kneedde hij wat in het oor van de reusachtige gestileerde rat die op een tafel in Galerie Fons Welters lag. “Het komt door de plooiën en de volle, vette vormen. Ik wil altijd zo snel mogelijk bij de meest archetypische vorm komen van het dier dat ik wil verbeelden. En als je in piepschuim begint te snijden, of in het geval van de rat zes kuub zand gaat modelleren, dan kom je het snelst bij zo’n ronde volle vorm uit. Het globaliseren van de vorm geeft mij ook de mogelijkheid om accenten te verschuiven in de compositie van de dierfiguren, zodat ze een extra spanning krijgen. Daarnaast heeft het met de aard van het materiaal te maken. Weinig is vaak al genoeg. Door het globale zie je ook duidelijk dat het autonome beeldhouwwerken zijn en dat niet is geprobeerd de werkelijkheid na te bootsen.”

“Ik ben niet zo geïnteresseerd in starre conceptuele concepten zoals ze in de jaren zeventig werden neergezet. Ik heb de wil niet om een theorie op te stellen en die vast te schroeven met flinke bouten. Ik vind het veel leuker om de vrijheid te hebben om mezelf onverwachte uitstapjes te permitteren. Ik hinkel door alles wat mogelijk is binnen de materialen waarmee ik werk. Ik ervaar mijn werk zelf ook als informeel, terloops. Het idee erachter is echter niet vergankelijk, al vergaat het materiaal misschien op den duur.”

Reductie is het toverwoord bij beeldhouwer Tom Claassen (Heerlen, 1964). Zo schrappen in de vorm dat de

pure essentie overblijft, een essentie die zowel de archeologische verschijning van het te representeren object over-eind houdt, als er een emotionele beleving aan koppelt. Claassen is er een meester in. Zet een paar vierkanten 'zakken' aan elkaar en je hebt een lijf met een hoofd, twee armen en twee benen. Een paar 'deuken' in de bovenste zak en je hebt een kop met nog een gezichtsuitdrukking ook. Met schijnbaar gemak maakt Claassen een ontroerende lobbies die een hoge aaibaarheidfactor heeft. Wie de D-pier van Schiphol oploopt ziet er twee rug aan rug zitten tegen elkaar. De glimmende plekken in het brons tonen aan dat het een geliefd zitobject is.

Tom Claassen speelt graag met de beeldhouwkundige basisprincipes. Zijn werk kan heel monumentaal en volumineus zijn – solide en robuust –, maar ook fragmentarisch. Zoals de enorme witte volumes die in de beeldentuin van museum Kröller Müller een abstract landschap vormen. Bekijk je dat 'landschap' van boven, dan is het een mansfiguur, die als door erosie uiteen is gevallen in afgesleten brokken steen. Zo speelt Claassen voortdurend met dimensies, perspectieven en 'huid'. De ene keer abstract (een 'wormenveld') en dan weer 'figuratief' (een paard, een konijn, een gestileerde rat, een gedrongen musje). Zijn 'magnum opus' is de groep van 5 olifanten in het knooppunt van snelwegen net buiten Almere. Majestueus, monolithisch, maar ook verrassend gedetailleerd. En - ondanks dat je ze voorbijrazend in de auto bekijkt - met een hoog aandoenlijkheidsgehalte. Het is het werk van Tom Claassen ten voeten uit: fundamenteel beeldhouwwerk dat een breed arsenaal aan associaties weet te triggeren. Nuchter, aards en poëtisch tegelijk.

Kunsthal KAdE toont voor het eerst in Nederland het werk van Tom Claassen in retrospectief, met werken in de buitenruimte die speciaal naar Amersfoort zijn gehaald, twee grote nieuwe installaties, twee vroege installaties

die in een nieuwe versie zijn uitgevoerd, een omvangrijke lijst bruiklenen en schaalmodellen van opdrachten in de open lucht. In deze gids zijn alle projecten in openbaar gebied in Nederland bijeengebracht. Al deze informatie staat ook in een speciale Apple App, die ter gelegenheid van de tentoonstelling is geproduceerd.

Robbert Roos
Hoofdcurator Kunsthal KAdE, mei 2010

ZITTEND EN LIGGEND PAARD VAN ALMELO

Foto Geert Jan van Rooij

Op een grasveldje bij het kruispunt tussen de Wierdensestraat en de Aalderinkssingel in Almelo werd in 2004 een beeldengroep geplaatst bestaande uit een zittend en een liggend paard. De paarden bestaan uit in brons afgegoten boomstammen. Vanuit buurtbewoners kwam er veel commentaar op de beelden. Zo dachten enkele bewoners dat het beeld van het liggende paard kapot was, omdat het uit losse onderdelen bestaat. Ook vonden sommige bewoners dat de beelden te weinig gelijkenis

vertoonden met paarden, en eerder op honden leken (zie ook het beeld 'de hond' in Harderwijk, wat eigenlijk hetzelfde beeld is).

jaar 2004
plaats Almelo
afmetingen 160 x 130 x 280 cm elk
materiaal Brons
locatie Kruising Wierdensestraat/
 Aalderinkssingel
latitude 52.35574
longitude 6.64780

5 OLIFANTEN

Foto Geert Jan van Rooij

De olifanten zijn waarschijnlijk het bekendste en meest geziene werk van Tom Claassen. Langs het drukke knooppunt van de snelwegen bij Almere staan 5 betonnen olifanten van 11 meter lang en 7 meter hoog. Ondanks de gestileerde vorm en de gladde buitenkant van de werken zijn ze onmiddellijk herkenbaar als olifanten en zijn ze goed zichtbaar voor de langrijdende automobilisten. Het werk werd vervaardigd in opdracht van Rijkswaterstaat. De productie van de beelden liep veel

vertraging op vanwege een brand in de werkruimte waar ze werden gemaakt. In juni 2006, tijdens het wereldkampioenschap voetbal, werden vier van de vijf olifanten door onbekenden oranje gesausd. Inmiddels zijn ze weer in hun oorspronkelijke staat te zien.

jaar 2000
plaats Almere
afmetingen 5 delen, elk 690 x 1100 x 690 cm
materiaal Beton
locatie Knooppunt A6 en A27 bij Almere Buiten
latitude 52.38121
longitude 5.29957

DE APPELHOUTEN MANNEN

De beeldengroep De Appelhouten Mannen is het eerste kunstwerk dat in het Lumièrepark in de Filmwijk van Almere werd onthuld. De beelden zijn bronzen afgietsels van boomstronken en liggen tegen de heuvel van het park, van waar je een mooi uitzicht hebt over het water.

De beelden horen bij de collectie Almere en worden beheerd door museum De Paviljoens. OBA (overlegorgaan bouwnijverheid Almere) schonk de beelden in 2001 aan de gemeente Almere.

jaar 2000
plaats Almere
afmetingen elk 50 x 310 x 150 cm
materiaal Brons
locatie Almere stad, Lumièrepark (voorheen eilandenbuurt Almere buiten)
latitude 52.36703
longitude 5.23044

Foto: Kunsthal Kcafe

ZONDER TITEL (HOND)

Foto: Gert Jan van Rooij

Het beeld van de hond staat aan de achterzijde van Amsterdam Centraal Station, aan het IJ. Het werd geplaatst naar aanleiding van het opknappen van het stationsgebied. Het houten hok dat hier stond, om reizigers die van de pont gebruik maken te beschermen voor tijdelijk hoogteverschil tussen de kade en het pontplatform, bracht Tom Claassen op het idee van een hond. Het hok werd vervolgens ook opgeknapt zodat

het nog meer op een honden-hok lijkt. Via een prijsvraag werd een naam voor de hond gekozen: Pontus.

jaar 2007
plaats Amsterdam
afmetingen 155 x 85 x 170 cm
materiaal Brons
locatie Aan de achterzijde van Amsterdam Centraal Station (richting de pont naar Noord)
latitude 52.37870
longitude 4.90335

ZONDER TITEL (HOND)

De hond staat als een soort waakhond voor het nieuwe ABN-Amro gebouw in Amsterdam Zuid. Tussen de grote kantoren vormt het beeld een onderbreking van de zakelijke buurt van de WTC-gebouwen. Het werk zit in de kunstcollectie van de ABN AMRO bank, die inmiddels uit zo'n 16.000 kunstwerken bestaat.

jaar 2007
plaats Amsterdam
afmetingen 155 x 85 x 170 cm
materiaal Brons
locatie Voor het ABN-Amro gebouw, Zuid-As Amsterdam, Gustav Mahlerlaan 10
latitude 52.33766
longitude 4.87427

Foto Kunsthal KUB

DE HARK (BATIK2)

Ter ere van de oplevering van 147 nieuwe woningen in de Indische buurt in Amsterdam (stadsdeel Zeeburg) schonk woningcorporatie Ymere het werk aan de buurt. Zij zetten zich in voor een verbetering van de Indische buurt. Het woonproject staat bekend onder de naam 'de Batikblokken'. De bronzen fantasievogel werd door Tom Claassen 'De Hark' genoemd. Het werk werd in de hoek van een gevel geïnstalleerd, waardoor het goed past bij de vele woonblokken in Amsterdam waar gevelbeelden te zien zijn (bij huizen die zijn gebouwd in Amsterdamse Schoolstijl in onder andere de Indische buurt, met beelden van bijvoorbeeld Hildo Krop).

Foto Gijs Kaayk

jaar 2009
plaats Amsterdam
afmetingen 360 cm hoog
materiaal Brons
locatie Hoek van de Tidorestraat en Semarangstraat, Zeeburg Amsterdam (Indische buurt)
latitude 52.36068
longitude 4.94442

NIJLPAARD

Foto Tom Haartjen

In opdracht van het Amsterdams Fonds voor de Kunst maakte Tom Claassen in een sluis (Sluis 2008) in IJburg een groot nijlpaard. Afhankelijk van het waterpeil in de sluis is het nijlpaard gedeeltelijk of helemaal te zien. Omdat het werk is gemaakt van polyurethaan, een soort rubber, functioneert het ook als boei om stoten van boten op te vangen die zich in de sluis bevinden. De wijk IJburg is een nieuwe stadswijk in Amsterdam, die op het IJmeer is gebouwd.

Het nijlpaard staat eigenlijk op de bodem van het IJmeer en symboliseert dan ook de totstandkoming van de wijk. De inham in de sluis is de huisvesting van het nijlpaard en daarmee een essentieel onderdeel van de sculptuur.

jaar 2004
plaats Amsterdam
afmetingen 270 x 600 x 290 cm
materiaal Polyurethaan
locatie Paul Hufkade, IJburg
latitude 52.35735
longitude 4.98980

TWO INCREDIBLE SITTING BLACK SNOWMEN

In tegenstelling tot normale bedrijfscollecties, is de collectie van luchthaven Schiphol voor iedereen toegankelijk. De kunstcollectie van Schiphol bestaat uit sculpturen en installaties die door de verschillende vertrekhallen en ruimtes van het vliegveld verspreid staan. Bij het aankopen van de werken is dan ook rekening gehouden met de omgeving van het drukke vliegveld, niet alleen in praktische zin, maar ook op menselijk gebied. De Two Incredible Sitting Black Snowmen bevinden zich in één van de vertrekhallen van Schiphol.

De twee grote mannen zijn een rustpunt tussen de drukte van winkels en reclame, alsof ze zitten te wachten om opgehaald te worden door hun familieleden. Ondanks dat de mannen zijn gegoten in brons lijken ze een zachte huid te hebben: veel reizigers voelen dan ook even aan het materiaal. Hoewel hun afmetingen groot zijn worden de mannen opgenomen

in de ruimte waarin ze staan. Reizigers gaan rustig even op de beelden zitten om uit te rusten.

Foto Kunsthal KADE

jaar 2000
plaats Amsterdam
afmetingen 2 delen, elk 160 x 200 x 220 cm
materiaal Brons
locatie Schiphol Airport, Amsterdam, begin van de D-pier
latitude 52.30921
longitude 4.76283

ZONDER TITEL

(TOON EN TOON)

Foto Geert Jan van Rooij

Van de bronzen vogels maakte Tom Claassen een editie van 7, waarvan er twee in Apeldoorn staan. De mussen kregen de bijnamen 'Toon en Toon' mee, naar twee ooms van Tom Claassen die allebei Toon heten.

jaar 1998
plaats Apeldoorn
afmetingen 80 x 60 x 83 cm
materiaal Polyurethaan
locatie Zuiderpark/ Rijnstraat Apeldoorn
latitude 52.18750
longitude 5.97219

ZONDER TITEL

(MOL)

De gemeente Best vroeg Tom Claassen om een beeld te maken voor een leeg grasveld bovenop een pas aangelegde spoortunnel. Toen kwam Claassen op het idee van een mol die door de grond heen graaft en boven komt: geïnspireerd op zowel de locatie boven de spoortunnel als op de booronderzeeër de Terraneef van professor Barabas uit de strips van Suske en Wiske. De staart van de mol is gedraaid als een schroef en verwijst zo letterlijk naar een boormachine. Tom Claassen stelde voor om het beeld 8 meter hoog te maken, waar het college van B en W uiteindelijk mee instemde, omdat het kunstwerk zo'n duidelijke markering zou worden in de gemeente.

Hoewel het beeld van brons is gemaakt, heeft Claassen het materiaal zo bewerkt dat het lijkt op een gietijzeren constructie, zodat de mol een meer industrieel uiterlijk kreeg.

Foto Foto Aartsen

jaar 2008
plaats Best
afmetingen 700 x 800 x 470 cm
materiaal Brons en staal
locatie Jan van Speycklaan, spoortunneldek
latitude 51.50393
longitude 5.39457

ELAND

Foto Tom Claassen

De gemeente Breda besloot in 1998 de opdracht te geven voor een beeld van Tom Claassen, die al geruime tijd in de stad woont en werkt. Een kunstwerkgroep, die bestond uit leden van de Stichting Wijkbelang Heuvel, was betrokken bij het traject. Het is niet duidelijk wat het beeld precies voor beest is: het houdt het midden tussen een hond, een ezel en een eland. De kunstenaar houdt het zelf op een eland, maar iedereen mag er het zijne van denken.

jaar 1998
plaats Breda
afmetingen 160 x 140 x 170 cm
materiaal Brons
locatie Thorbeckeplein, Heuvelkwartier
latitude 51.58277
longitude 4.63665

ZONDER TITEL
(HOND)

Foto Noord-Brabants Museum

De hond bij het Noord-Brabants museum is dezelfde als de hond die onder andere bij het ABN Amro gebouw staat in Amsterdam. De hond staat op het voorplein van het museum, dat is gevestigd in een 18e eeuws stadspaleis.

jaar 1997
plaats Den Bosch
afmetingen 155 x 85 x 170 cm
materiaal Brons
locatie Noord-Brabants museum (openingstijden di t/m vr 10 – 17, za/zo 12 – 17) Verwersstraat 41
latitude 51.68671
longitude 5.30538

MANNETJE MET LOSSE LEDEMATEN

Voor het centrum van Den Haag bedacht de kunstenaar Peter Struycken een beeldenroute waar bij veertig beelden op sokkels zouden worden geplaatst, in het voetgangersgebied van de Grote Marktstraat en het Spui. De sokkel was hierbij bedoeld als een overgang tussen de stedenbouwkundige ruimte en de sculpturen. De sokkel, ontworpen door Geert Lap, diende als een vaste waarde voor alle kunstwerken. Alle kunstenaars die meewerkten aan het project moesten zich houden aan de afmetingen van de sokkel en een maximale hoogte. De eerste beelden werden geplaatst in 1993, de nieuwste aanwinst (Veelhoofd van Atelier van Lieshout) werd in februari 2010 tegenover het stadhuis in Den Haag geplaatst.

Naast Tom Claassen werkten onder andere Karel Appel, Sjoerd Buisman, Marc Ruygrok, Auke de Vries en Carel Visser mee aan het project. Tom Claassen maakte voor de sokkel een bronzen beeld

Foto Stroom Den Haag

dat als een slappe ledenpop op een stok hangt, die op de sokkel is bevestigd. Net als veel van de beelden die Tom Claassen tussen 2000 en 2005 maakte, zoals de hangende mannen in de Anningahof en de liggende mannen in Kröller-Müller, bestaat dit beeld uit 6 onderdelen. In dit geval zijn de boomstammetjes afgegoten in brons. De armen en benen zijn met bouten bevestigd waardoor ze lijken te kunnen bewegen.

jaar 2003
plaats Den Haag
afmetingen 220 x 50 x 35 cm
materiaal Brons, RVS paal
locatie Grote Marktstraat
latitude 52.07637
longitude 4.31176

ZONDER TITEL (HOND)

In de binnentuin van de Tweede Kamer in Den Haag stond een tijd lang de kwijlende hond van Tom Claassen, wat een bruikleen was van Stichting Amarant in Tilburg. Toen de hond weer weg moest, vond het personeel dat zo jammer dat werd besloten om een soortgelijk beeld aan te kopen. Tom Claassen wilde niet exact hetzelfde beeld maken, dus de hond is iets anders geworden dan die van Stichting Amarant. In plaats van kwijlen kan deze hond bewegen met zijn kop. Dit is mogelijk door het lichte materiaal waar het beeld van is gemaakt: polyester dat met een dun laagje brons is bekleed. Een sensor in de hal naast de binnentuin zet een compressor in werking waardoor de hond met zijn hoofd beweegt. Een inside joke van het kunstbeheer van de Tweede Kamer: de hond knikt met zijn kop wanneer iemand van links komt aangelopen.

De Tweede Kamer is niet zonder afspraak of rondleiding te bezichtigen, maar de hond is zichtbaar door de glazen doorgang van het binnenhof naar de hofplaats (voorkant Tweede Kamer).

Foto Kunsthal KAdE

jaar 1997
plaats Den Haag
afmetingen 155 x 85 x 170 cm
materiaal Polyester bekleed met brons
locatie Binnenhof, Tweede Kamer der Staten
 Generaal
latitude 52.07919
longitude 4.31352

PROJECT YP

Foto Kunsthal KAdE

De kunstcommissie in de Haagse wijk Ypenburg heeft een project bedacht waarbij buurtbewoners zich kunnen inschrijven voor een gratis kunstwerk, dat op hun huis wordt geplaatst. Voor het project Kunst aan huis maakte Tom Claassen een aantal verchroomde bronzen vogeltjes die zich bevinden op verschillende daken in de wijk. De vogeltjes werden al snel 'de ypjes' genoemd. De werken zijn een onderdeel van de buurt en worden bevestigd aan de huizen: als een bewoner verhuist, mag hij het kunstwerk niet meenemen. Andere kunstenaars die

meededen aan het kunstproject zijn onder andere Ingrid Mol en Douwe Halbertsma, die allebei ook een werk maakten waarin een vogel centraal staat. De straten in de wijk dragen vogelnamen, vandaar het thema waaruit de kunstenaars werkten. De Ypjes van Tom Claassen zijn vanwege hun kleine formaat niet makkelijk te vinden, ze bevinden zich op daken en schuurtjes, soms ook aan de achterkant van de huizen.

jaar 2009
plaats Den Haag
afmetingen 12 x Ø 17 cm
materiaal Verchroomd brons
locatie Ypenburg, Den Haag
latitude 52.04397
longitude 4.37247

LEEuw

Foto Bart Vos

Het winkelcentrum Bellestein heeft ruim een jaar geleden een grote opknabbeurt gekregen. Als laatste stap in het verbeteren van het winkelcentrum wilde de gemeente een kunstwerk laten plaatsen. De bronzen leeuw wordt binnenkort geplaatst en zal zo'n 1.40 meter hoog en 2.40 meter lang worden. In 2009 maakte Tom Claassen de groep liggende leeuwen in het Julianapark in Schiedam, waarna hij bedacht ook een grote staande leeuw te maken.

jaar 2010
plaats100 Ede
afmetingen 155 x 85 x 170 cm
materiaal Brons
locatie Winkelcentrum Bellestein in Ede, op het plein bij supermarkt Lidl (aan de rand van de wijk Veldhuizen)
latitude 52.04246
longitude 5.64440

ZONDER TITEL

(VIER VOGELS MET GOUDEN KETTINGEN OP DE RAND VAN HET DAK)

Foto Geert Jan van Rooij

De vier mussen staan op een dakrand van het Haarlemse zorg- en wooncentrum voor ouderen De Roos. Drie van de vier mussen dragen een gouden ketting om hun nek, gemaakt door sieraadkunstenaar Ted Noten. Omdat de vogels in een groep bij elkaar zitten, wordt door buurtbewoners vaak de vergelijking gemaakt met de oude dametjes die in het zorgcentrum wonen.

jaar 1997

plaats Haarlem

afmetingen 95 x 80 x 110 cm

materiaal Brons, goud

locatie Dak van zorgcentrum 'De Roos', Haarlem

HOND

Foto Kunsthof K&E

In eerste instantie werd het bronzen beeld van de hond in 2003 geplaatst bij de Stille Wei in Harderwijk. De 140 cm hoge hond stond vlakbij de oude stadsmuur. Helaas werd het beeld binnen een jaar vernield en moest het worden verwijderd. Na vijf jaar besloot de gemeente dat het kunstwerk moest terugkeren in de stad. Het beeld, dat bestaat uit afgegoten boomstronken in brons, werd gerepareerd en heeft nu een nieuwe plek gevonden bij de

Vischpoort, één van de bekendste plekken in de oude binnenstad van Harderwijk. De hond is eenzelfde soort beeld als het zittend paard van Almelo.

jaar 2003

plaats Harderwijk

afmetingen 140 x 80 x 70 cm

materiaal Brons

locatie Bij de Vischpoort, oude binnenstad Harderwijk (aan de zijde van de Vischmarkt)

latitude 52.35162

longitude 5.61862

STANDING MAN (MANNETJE VAN HOOFDDORP)

Het zeven meter hoge kwabbige mannetje, gemaakt van geslepen aluminium, is een prominente aanwezigheid in het centrum van Hoofddorp. Ondanks zijn afmetingen lijkt het beeld te bestaan uit losjes opgestapelde stenen. De gemeente Haarlemmermeer gaf opdracht voor het beeld als symbool voor de afronding van het nieuwe stuk centrum van Hoofddorp. De gemeente wilde dat de sculptuur een beeldmerk zou worden en een herkenningspunt.

Twee jaar na plaatsing van het beeld bleek dat tijdens het in elkaar zetten van de losse onderdelen de rechterschouder van het mannetje van Hoofddorp iets te laag was komen te hangen. Er is toen besloten om het beeld alsnog te repareren en de schouder wat hoger te monteren.

Foto Tom Claassen

jaar 2006
plaats Hoofddorp
afmetingen 700 x 320 x 240 cm
materiaal Aluminium
locatie Gemeente Haarlemmermeer, in het centrum van Hoofddorp aan het Burgemeester van Stamplein (vlakbij het stadhuis).
latitude 52.30159
longitude 4.69273

GROOT NIEUW BEEST

Foto Gemeente Lisse

'Groot nieuw beest' is een grotere versie van het al eerder gemaakte beeld 'nieuw beest'. Door een onverwachte subsidie van de provincie Zuid-Holland kon de gemeente Lisse zich de aankoop van het beeld veroorloven. Het beeld is minder duidelijk herkenbaar dan veel andere sculpturen van Tom Claassen, vandaar dat het simpelweg de naam 'Groot Nieuw Beest' kreeg.

jaar 2010
plaats Lisse
afmetingen 135 x 175 x 100 cm
materiaal Brons
locatie Gemeente Lisse, Berkhoutlaan, in het winkelcentrum tegenover appartementengebouw 'De Madelief'
latitude 52.26119
longitude 4.55375

ZONDER TITEL

(HEUGEMERPONY'S)

Foto Nicolette Gast

De Heugemerpony's, in Maastricht ook wel bekend onder de naam 'betonnies', zijn tien sculpturen van paardjes die verspreid staan opgesteld in de wijk Heugemerveld in Maastricht. Tom Claassen wilde de pony's rustpunten in de buurt laten zijn, om tegen aan te hangen wanneer je een praatje met de buurvrouw maakt, of je brommer bij te parkeren. De beelden lijken even uit te rusten naast de rijtjeshuizen, en doen daarmee denken aan Jolly Jumper, het paard uit de strip Lucky Luke, dat naast de saloon staat te wachten.

jaar 2008
plaats Maastricht
afmetingen 10 delen, elk 200 x 78 x 110 cm
materiaal Cement
locatie 10 beelden verspreid over de wijk Heugemerveld, Maastricht
3 paarden Kardinaal van Rossumplein
1 paard Baron van Hovellstraat
2 paarden Leo Monenstraat
2 paarden Aalmoezenier Roumenplein
1 paard Bloemenweg
1 paard afrit van de Kennedybrug (Reinier Nafzgerstraat)
latitude 50.84098
longitude 5.70512

HERT

Foto Tom Claassen

Het herfstpark is een park in een nieuwbouwwijk in Nieuw-Venep. Het park is aangelegd door landschapsarchitect Jan van der Griff met betonnen sokkels. Het doel hiervan was om van het park een beeldenpark te maken dat door de jaren heen groeit. Het hert was het eerste beeld dat op een van de sokkels werd geplaatst. Later zijn beelden geplaatst van onder andere Atelier van Lieshout, Joost van den Toorn en Michael Jacklin.

jaar 2006
plaats Nieuw-Venep
afmetingen 80 x 60 x 24 cm
materiaal Brons
locatie Herfstpark in Getsewoud, Nieuw-Venep
latitude 52.27413
longitude 4.62034

RAFT

Raft (vlot) is het tweede grote buitenbeeld van Tom Claassen, dat vrij snel volgde na het paard in Utrecht. Omdat hij na het maken van het paard niet opnieuw een dier wilde maken, koos hij voor een ding. Hij maakte een raft, omdat raften (wildwatervaren met een opblaasbare boot) een activiteit is die vaak gedaan wordt als teambuilding. Dit vond hij mooi passen bij de omgeving van het

psychiatrisch centrum. Er liggen ook twee golven in het gras, waar de raft op 'drijft'.

jaar 1996

plaats Nijmegen

afmetingen 140 x 600 x 300 cm

materiaal Beton

locatie Psychiatrisch Centrum Nijmegen (Nu GGz Nijmegen), Nijmeegsebaan

latitude 51.81455

longitude 5.88030

Foto GGz Nijmegen

BERGHEMER BUFFELS

Foto Tom Claassen

De Berghemer buffels worden gemaakt in opdracht van de kunstwerkgroep in Berghem, die bestaat uit wijkbewoners en leden van de Dorpsraad Berghem en Stichting Beeldend Berghem. Na het beoordelen van drie ontwerpen koos de kunstwerkgroep voor een beeldengroep van Tom Claassen. Doordat er veel water is in de wijk de Piekenhoef kwam hij op het idee van een groep waterbuffels, die rond de vlonderpaden, perken en de heuvel in het bos-park van de wijk komen te staan.

jaar 2010 - nog in productie (lente 2010)

plaats Oss

materiaal Brons

locatie Berghem, gemeente Oss, wijk de Piekenhoef

latitude 51.76481

longitude 5.57719

18 LIGGENDE HOUTEN MANNEN

Foto Kunsthof K&D&E

Tom Claassen bood de 18 liggende houten mannen in 2000 aan het Museum Kröller-Müller aan, omdat hij dacht dat ze goed zouden passen in de omgeving van het bos van de beeldentuin van Kröller-Müller. De 18 houten mannen bestaan allemaal uit zes rechte stukken populierenhout. Het grootste beeld is 3 meter lang, maar toch wekken de beelden een hulpeloze indruk. De houten mannen liggen als slachtoffers van een oorlog op het bladerdek.

Langzaam worden de beelden bedekt met mos en begint het hout te rotten. Uiteindelijk zullen de beelden verdwijnen en weer worden opgenomen door de natuur.

jaar 2000
plaats Otterlo
afmetingen variërend van 66 x 125 x 310 cm, 60 x 85 x 223 cm tot 40 x 70 x 155 cm
materiaal Populierenhout
locatie Beeldentuin Museum Kröller-Müller, Houtkampweg 6. De beeldentuin is geopend van 10.00 – 16.30.
latitude 52.09583
longitude 5.81694

ROCKY LUMPS

Foto Kunsthof K&D&E

Rocky Lumps is een vrij werk van Tom Claassen, dat in 2006 werd aangekocht door Museum Kröller-Müller, waar het permanent te zien is in de beeldentuin. De schijnbaar losse verzameling van grote, gladde keien vormen van bovenaf gezien een mensfiguur. De man lijkt weg te zijn gezakt in het grasveld, en de losse onderdelen zijn als rotspartijen die door de zee zijn gladgeslepen. Hierdoor voelt de plek heel natuurlijk aan en spelen kinderen graag tussen het werk.

jaar 2005-2006
plaats Otterlo
afmetingen 1500 x 1000 cm
materiaal Gepigmenteerd beton
locatie Beeldentuin Museum Kröller-Müller, Houtkampweg 6. De beeldentuin is geopend van 10.00 – 16.30.
latitude 52.09583
longitude 5.81694

KONIJNEN

Ter gelegenheid van de tiende verjaardag van de Kunsthal Rotterdam werd de opdracht voor een beeldengroep gegeven aan Tom Claassen. Hij stelde een groep bronzen konijnen in verschillende houdingen voor: het voorstel werd vrijwel meteen goedgekeurd. De drie konijnen, waarvan er uiteindelijk één in liggende houding en twee in zittende houding zijn gekomen, staan op het grasveldje voor de Kunsthal, aan de rand van het museumpark in Rotterdam.

jaar 2003
plaats Rotterdam
afmetingen 1 sculptuur 160 x 172 x 113 cm,
 2 sculpturen 220 x 155 x 140 cm
materiaal Brons
locatie voor Kunsthal Rotterdam,
 Museumpark, Westzeedijk 341
latitude 51.91046
longitude 4.47255

Foto Kunsthal KAdE

LIGGENDE LEEUWEN

Foto Kunsthal KAdE

In opdracht van de gemeente Schiedam maakte Tom Claassen een beeldengroep voor in het Julianapark. De beelden stellen een groep liggende en twee kleine staande leeuwen voor en doen denken aan een ouder werk van Tom Claassen, een groep liggende leeuwen die volledig opgebouwd zijn uit zand (de zandleeuwen zijn ook te zien in de tentoonstelling in Kunsthal KAdE).

jaar 2009
plaats Schiedam
afmetingen 2 grote liggende leeuwen 70 x 400 x 256 cm, kleine zittende leeuw 75 x 140 x 57 cm, kleine staande leeuw 77 x 140 x 56 cm
materiaal Brons
locatie Julianapark aan de Burg, Knappertlaan
latitude 51.90999
longitude 4.38865

ZONDER TITEL

(KWIJLENDE HOND)

Foto Tom Claassen

Bij de reorganisatie van de stichting Amarant in Tilburg, een zorginstelling voor mensen met geestelijke beperkingen, kwam een deel van het terrein van de kliniek vrij als openbaar parkgebied. Er werd voor dit gebied een kunstproject bedacht dat bereikbaar was voor zowel bewoners, patiënten als wandelaars. Tom Claassen bedacht de 'kwijlhond' als alternatief voor de traditionele fontein. Dat

fontein vaak omhoog spuiten, maakt het onhandig om water te drinken of je handen te wassen. Bij de hond begint er, zodra een wandelaar in de buurt komt, drinkwater uit de bek te lopen.

jaar 1996
plaats Tilburg
afmetingen 120 x 110 x 90 cm
materiaal Brons, elektronica
locatie tuin Stichting Amarant, Tilburg

ZONDER TITEL

(PAARD OP PLEIN)

Het gietijzeren paard is het eerste grote buitenbeeld van Tom Claassen. Toen hij de opdracht kreeg iets te ontwerpen voor het plein van De Plantage, een winkelcentrum bij de Amsterdamsestraatweg in Utrecht, bedacht hij in eerste instantie een ingewikkeld systeem van kolkende gietijzeren afvoerputjes. Omdat dit technisch te moeilijk uitvoerbaar leek, kwam Tom Claassen uiteindelijk met een voorstel voor een gietijzeren paard. Het plein waar het beeld staat heeft een patroon van vlakken in de bestrating waardoor associaties ontstaan met een schaakbord, waar het paard een speelstuk van is. Het plein van De Plantage was vroeger een slachthuissterrein dat later een winkel- en woongebied is geworden. Het paard verwijst ook naar dit verleden. Bij de plaatsing van het beeld vond een officiële inwijding plaats door de toenmalige burgemeester Ivo Opstelten, die het beeld doopte met een flesje

bier. Sindsdien heeft het zes ton wegende beeld in de volksmond de bijnaam Ivo gekregen.

Foto Gerl Jan van Rooij

jaar 1996
plaats Utrecht
afmetingen 250 x 400 x 200 cm
materiaal Gietijzer
locatie Amsterdamsestraatweg, op het plein van De Plantage
latitude 52.10229
longitude 5.09892

ZONDER TITEL

(MUS)

Het beeld van de dikke mus werd in 1999 gemaakt voor de tentoonstelling Panorama 2000 – kunst in Utrecht te zien vanaf de domtoren (5 juni – 3 oktober 1999). Voor deze tentoonstelling werden 50 kunstenaars gevraagd om een voorstel te doen voor een kunstwerk in de openbare ruimte dat vanaf de domtoren zichtbaar moest zijn. Uiteindelijk werden maar 24 werken gemaakt, omdat veel voorstellen op praktische bezwaren stuitten (zoals een voorstel van Wim T. Schippers om naast de domtoren een gat te graven dat zo diep was als de hoogte van de toren).

Bekende werken die voor dit project werden gemaakt zijn de UFO van Marc Ruygrok, nog steeds te zien boven op het gebouw van ProRail (De Inktpot), en Double Sunset van Olafur Eliasson (een veertig meter grote namaakzon) bij de Douwe Egberts fabriek. De mus van Tom Claassen werd geplaatst bovenop een naburig gebouw, de muziekschool op het

Domplein. Het achterliggende idee was om de mus vanaf de domtoren net zo klein te laten lijken als een echte mus op straat, ondanks dat het beeld wel 3000 kilo weegt. Na een aantal jaar is het beeld verplaatst naar de huidige locatie aan de Van Heuven Goedhartlaan, bij de zij-ingang van het Mesos ziekenhuis. Helaas is er hier geen mogelijkheid meer om de mus in dezelfde proporties te zien zoals dat vanaf de domtoren kon.

Foto Tom Claassen

jaar 1999
plaats Utrecht
afmetingen 600 x 600 x 650 cm
materiaal Polyester
locatie Van Heuven Goedhartlaan 1, Mesos Ziekenhuis Oudenrijn Utrecht
latitude 1 52.07886
longitude 5.09069

ZITTEND KONIJN

Foto Tom Claassen

Een aantal jaren na de plaatsing van het paard bij de Plantage in Utrecht kwam de opdracht voor een beeld bij de ingang van de Nederlandse Postkantoren BV aan de Croeselaan. Tom Claassen bedacht toen het konijn dat op de ingangspartij naast de trap zit. Het konijn is één van de drie beelden van Tom Claassen die in Utrecht te zien zijn in de openbare ruimte.

jaar 1999
plaats Utrecht
afmetingen 350 x 220 x 250 cm
materiaal Brons
locatie Croeselaan 15, Ingang Nederlandse Postkantoren BV
latitude 52.08845
longitude 5.10535

ZONDER TITEL (HET KAPSEL VAN SPINOZA)

Het bestaande beeld Het Kapsel van Spinoza was het eerste beeld dat door de gemeente Vlaardingen werd aangekocht voor de beeldentuin in de Westwijk van Vlaardingen. Het beeld werd in eerste instantie gemaakt in opdracht van de Vereniging Het Spinozahuis, ter ere van de 500ste geboortedag van Spinoza. Het werk is een enorme pruik, geïnspireerd op het kapsel van Spinoza. Een belangrijk onderdeel van het werk van Spinoza was zijn onderzoek naar eenheid en veelheid in de natuur. Omdat je één haar niet kunt beeldhouwen of afgieten en een kapsel daarmee eigenlijk onmogelijk wordt om na te maken, koos Tom Claassen voor een fictieve verbeelding van één kapsel: een weergave van eenheid in veelheid. Het werk werd in 2002 geplaatst in Vlaardingen.

Foto Kunsthal KADE

jaar 1997

plaats Vlaardingen

afmetingen 180 x 150 x 135 cm

materiaal Brons

locatie Buiten Beeld beeldentuin, Buys Ballotlaan in de Westwijk

latitude 51.91144

longitude 4.31429

HANGENDE MANNEN

Foto Steven van Welle

Landgoed Anningahof is een beeldenpark van 5 hectare groot aan de rand van Zwolle. In 2001 is vanuit een particulier initiatief het weiland in het gebied omgevormd tot een mooi park. Sinds 2004 is het park in het zomerseizoen geopend voor bezoekers. Hib Anninga, naamgever en initiatiefnemer van de Anningahof, is oud-bankier. Vanuit zijn grote passie voor de Nederlandse beeldhouwkunst is hij een beeldenpark begonnen. Ben Loerakker, architect en kunstkenner, is adviseur bij de selectie van kunstenaars en beelden. Tom Claassen maakte

verschillende beelden voor de Anningahof, zoals dit lugubere werk 'Hangende Mannen', een houten galg waaraan mannen hangen die bestaan uit stukken boomstam. Elk jaar wordt er een nieuwe selectie gemaakt van welke beelden te zien zullen zijn in de beeldentuin.

jaar 2003

plaats Zwolle

afmetingen 300 x 600 x 80 cm

materiaal Hout

locatie Beeldentuin Landgoed Anningahof, Hessenweg 9. Van mei t/m oktober geopend: wo – zo 13.00 – 18.00

latitude 52.52691

longitude 6.16033

Kunsthal KAdE

Bezoekadres

Smallepad 3
3811 MG Amersfoort
033 4225030 (algemeen)

Openingstijden

di t/m vr 11-17 uur
za-zo 12-17 uur
KAdE is gesloten op
Nieuwjaarsdag, 1e Paasdag,
Koninginnedag, 1e Pinksterdag,
1e Kerstdag en tijdens de af-
en opbouw van tentoonstel-
lingen

KAdE

Entreprijzen

Toegang € 7,-
Tot 18 jaar gratis
CJP korting € 3,50
Studentenkorting € 3,50
65+ korting € 3,50
Museumkaart niet geldig
Combiticket KAdE, Armando
Museum Bureau, Mondriaan-
huis, Museum Flehite € 12,50
Groepskorting vanaf
15 personen € 5,-

Parkeergelegenheid

Dichtstbijzijnde parkeerge-
rages; stadhuisplein en Sint
Jorisplein (Molenstraat)

Kunsthal KAdE heeft een
rolstoel beschikbaar.

Openingstijden

di - vr vanaf 11 uur *
za - zo vanaf 12 uur *

Het KAdECafé is gesloten
op Nieuwjaarsdag, 1e Paasdag,
Koninginnedag, 1e Pinksterdag
en 1e Kerstdag
www.kadecafe.nl

Het KAdECafé beschikt over
gratis draadloos Internet.

Het KAdECafé is ingericht
door de bekende Neder-
landse designers Studio
Makkink & Bey.

KAdE

Openingstijden

di - vr 11 - 17 uur *
za - zo 12 - 17 uur *

De KAdEshop bevindt zich
tussen het entreegebied van
de kunsthal en het KAdECafé
en is zonder entreebewijs
voor de Kunsthal te bezoeken.

Het interieurontwerp is
verzorgd door Studio Makkink
& Bey. KAdEshop biedt een
gevarieerd assortiment aan
onder meer kunstboeken,
designartikelen, cadeaubon-
nen en catalogi en kaarten van
de tentoonstellingen

* tenzij ten tijde van de af- en opbouw van tentoonstellingen.
Raadpleeg de website voor de data.

iPhone App

Kunsthal KAdE heeft voor deze ten-
toonstelling een iPhone app laten
ontwikkelen door Artcast. Deze
app toont onder meer de locaties in
Nederland waar een Tom Claassen
sculptuur te vinden is. Er is vast ook
één bij jou in de buurt. De app is
gratis te downloaden in de appstore
en via onze website.

Tom Claassen, 'Yp', 2010, multiple, 200 exemplaren

Multiple 'Yp'

Voor deze tentoonstelling heeft
Kunsthal KAdE de multiple 'Yp' laten
produceren. 'Yp' is, in een oplage van
200 exemplaren, verkrijgbaar in de
KAdEshop.

€225,-

Fotografeer een 'Tom Claassen' bij jou in de buurt!

Hoe kijkt Nederland tegen de beel-
den van Tom Claassen in de open-
bare ruimte aan? De beelden staan
door heel Nederland. Met de speci-
ale iPhone app zijn ze zonder moeite
te vinden. Niet alleen zijn het fasci-
nerende sculpturen, ze 'doen' vaak
ook iets met de omgeving. Ieder
zal daar een eigen kijk en visie op
hebben, vanuit de eigen beleving.

Kunsthal KAdE organiseert
daarom een fotowedstrijd.
Fotografeer een 'Tom Claassen' bij
jou in de buurt en win de multiple
'Yp' die speciaal voor de tentoon-
stelling is geproduceerd. Stuur de
foto op naar: foto@kunsthalgade.nl

Kijk voor meer informatie en de
spelregels op
www.kunsthalgade.nl

TOM CLAASSEN - RETROSPECTIEF

LIJST VAN WERKEN

Zonder titel (Brigid), 1998
150 x 350 x 750 cm
Latex, polystyreen
Collectie Kröller- Müller Museum

Incredible Black Sitting Snowman, 1999
120 x 130 x 140 cm
Rubber
Collectie Nauta Dutilh

Lavatory Cubicles, 1991
elk 375 x 90 x 120 cm
Rubber, roestvrijstaal
Collectie Tom Claassen

Zonder titel (Tafel), 2008
83 x 90 x 150 cm
Rubber, schuim, hout
Collectie

Hanging Ducks, 2000
elk 150 x 120 x 30 cm
Polyurethaan
Privécollectie Esther Venema
Privécollectie Amsterdam
Collectie Anningahof

Zonder titel (Tent), 1997
122 x 280 x 170 cm
Latexrubber, zand
Collectie

Zonder titel (Auto's), 1994
125 x 155 x 350, 135 x 165 x 350,
180 x 135 x 350 cm
Polystyreen, gips
Courtesy Galerie Fons Welters

Zonder titel (Wiel), 1999
95 x 58 cm
Zand, kunststof
Bouwfonds kunstcollectie

Zonder titel (Baby), 1995
25 x 120 x 85 cm
Keramik
Collectie Lampe Plompen

Zonder titel (Graniet rode bankje), 2009
74 x 45 x 10 cm
Marmer
Collectie Lampe Plompen

Zonder titel (Twee zandzakken), 2001
35 x 65 x 38 cm
Brons
Collectie Lampe Plompen

Zonder titel (Stofzuiger), 2009
148 x 108 x 45 cm
Silicone, ijzerdraad
Courtesy Galerie Fons Welters

Zonder titel (Benen), 1992
26 x 17 x 15 cm
Rubber, draad, talk
Courtesy Galerie Fons Welters

Zonder titel (Carpet), 1997
12 x 600 x 480 cm
Latexrubber, zand
Collectie Centraal Museum Utrecht

Zonder titel (Konijn), 2003
Elk 120 x 80 x 80 cm
Polyester
Collectie Ahold Kunststichting
Collectie Meeuwissen, Oirschot
KRC Collection, The Netherlands
Collectie ABN Amro

Zonder titel (Kikker), 2002
40 x 75 x 50 cm
Brons
Chadha Art Collection

Zonder titel (Ligstoelen), 2009
75 x 120 x 80 cm en 95 x 160 x 63 cm
Silicone, ijzerdraad
Courtesy Galerie Fons Welters

Zonder titel (Marmeren kapsel), 2009
40 x 50 x 45 cm
Marmer
Courtesy Galerie Fons Welters

Zonder titel (Zonnebril), 1994
20 x 25 x 8 cm
Keramik, goudglazuur
Courtesy Galerie Fons Welters

Het Gevoel (Bagdad), 1994
90 x 60 x 70 cm
Keramik, goudglazuur
Collectie TNT Post

Zonder titel (Liggend hondje), 2001
20 x 132 x 70 cm
Beukenhout
Collectie Brattinga/Bodon

Halfmanhalfzak, 2001
110 x 150 x 125 cm
Rubber
Courtesy Galerie Fons Welters

Zonder titel (Junior, model paard Almelo), 2004
18 x 34 x 18 cm
Brons
Courtesy Galerie Fons Welters

Zonder titel (modellen olifanten Almere), 1999
Elk 30 x 47 x 28 cm
Gips
Courtesy Galerie Fons Welters

Zonder titel (model baadster), 2005
35 x 18 x 12 cm
Brons
Courtesy Galerie Fons Welters

Nijlpaard (model nijlpaard IJburg), 2004
65 x 30 x 32 cm
Brons
Privé collectie Amsterdam

Zonder titel (model heugemer pony's), 2009
20 x 36 x 12 cm
Gips
Courtesy Galerie Fons Welters

Zonder titel (model mannetje van Hoofddorp), 2006
55 x 15 cm
Aluminium
Courtesy Galerie Fons Welters

Zonder titel (model paard), 1996
21 x 18 x 36 cm
Brons
Courtesy Galerie Fons Welters

Rocky Lumps (model), 2004
8 x 64 x 42 cm
Gips
Courtesy Galerie Fons Welters

Batik 1 (model), 2007
29 x 12 x 16 cm
Brons
Courtesy Galerie Fons Welters

Mol (model), 2009
70 x 75 x 45 cm
Polyurethaan, lak
Courtesy Galerie Fons Welters

Zonder titel (liggende leeuwen, model), 2009
Afmetingen variabel
Brons
Courtesy Galerie Fons Welters

Zonder titel (turnster, model), 2006
29 x 17 x 11 cm
Aluminium
Courtesy Galerie Fons Welters

Grote muis, 2003
60 x 160 x 54 cm
Brons
Collectie Meeuwissen, Oirschot

Spijker, 2001
100 x 120 cm
Brons
Collectie Nederlandsche Bank

Zonder titel (Ladder), 2009
148 x 44 x 110 cm
Silicone, ijzerdraad
Courtesy Galerie Fons Welters

Nieuw klein groot beest, 2010
Afmetingen 20 x 12 x 9 cm
Brons
Courtesy Galerie Fons Welters

Zonder titel (mannetje), 1998
50 x 35 x 12 cm
Aluminium
Collectie Koninklijke KPN

Zonder titel (mus), 1998
Ca. 90 x 80 x 110 cm
Brons
Bouwfonds Kunstcollectie

Legwood (Benetarium), 2010
Ca. 900 x 220 x 400 cm
Gips, staal
Courtesy galerie Fons Welters

Klimwand, 2010
Ca. 1200 x 1600 cm
Gips, latex
Courtesy galerie Fons Welters

Vrachtwagen, 1997
5 delen
Brons
Collectie TNT Post

Yp, 2007
12 x 17 cm
Gepolijst brons
Collectie de Nederlandsche Bank

Drie Houten Mannen, 2009
2 delen 60 x 260 x 230 cm,
1 deel 400 x 230 cm
Hout
Courtesy Galerie Fons Welters

Batik 2, 2009
180 cm hoog
Brons
Courtesy Galerie Fons Welters

Zonder titel (wormenveld), 2009
Ca. 600 x 800 cm
Polyester, gips
Courtesy Galerie Fons Welters

ShadowDance

18 september – 10 januari 2011

ShadowDance is een groepstentoonstelling met werk van dertig internationaal opererende beeldend kunstenaars, die een fascinatie hebben voor het effect van schaduw. De tentoongestelde werken verschillen qua inhoud en vorm. De gemeenschappelijke deler is het gebruik van schaduw als cruciaal beeldend middel; en dan in het bijzonder schaduw in beweging. De kunstenaars gebruiken schaduw als metafoor voor een scala aan - soms zware - thema's: tijd - alterego - kwaad - dood. Maar het fenomeen schaduw vormt ook een bron van inspiratie voor luchtiger werk, het creëren van illusies en schaduw spel.

KUNSTENAARS

Vito Acconci (US), Charles Atlas (US),
Dirck van Baburen (NL), Aram Bartholl (DE),
Christian Boltanski (FR), Jim Campbell (US),
David Claerbout (BE), Haim Elmoznino (IL),
Ellis Gallagher (US), Hanna von Goeler (DE),
Mella Jaarsma (NL), William Kentridge (ZA),
Germaine Kruij (NL), Couzijn van Leeuwen (NL),
Gabriel Lester (NL), Zilla Leutenegger (CH),
Mark Lewis (UK), Rafael Lozano Hemmer (MX),
Munch & Furukawa (DE & JP), Serge Onnen (FR),
Lotte Reiniger (DE), Viviane Sassen (NL),
Tomas Schats (NL), Hyo-Jung Seo (KR),
Teresa Serrano (MX), Conrad Shawcross (UK),
Sam Taylor-Wood (UK), The One Minutes (NL),
Dimitri Vangrunderbeek (BE), Kara Walker (US),
Diet Wiegman (NL)

KaDe

Uitgave

KA series

09 Beeldengids Tom Claassen

Kunsthof **KAde** Amersfoort Smallepad 3,

3811 MG Amersfoort

Deze beeldengids is een speciale uitgave naar
aanleiding van de tentoonstelling van Tom Claassen
in Kunsthof **KAde**.

Tom Claassen, *Retrospectief*

15 mei t/m 29 augustus 2010, 48 pagina's

Redactie Robbert Roos

Medewerking Rianne Groen

Vertaling Janey Tucker, Diesse (CH)

Ontwerp Koehorst in 't Veld

Druk NPN Drukkers, Breda

ISBN/EAN 978-94-90153-09-0

Met dank aan Tom Claassen, Galerie Fons Welters
(Amsterdam), bruikleengevers, Gemeente Amersfoort.
Deze tentoonstelling wordt mede mogelijk gemaakt
door Het Fonds voor beeldende kunsten, vormgeving en
bouwkunst (Fonds BKVB).

Alle activiteiten van **KAde** worden financieel mogelijk
gemaakt door de gemeente Amersfoort en twee hoofd-
sponsors: De Amersfoortse en Yokogawa

Deze uitgave is vertaald in het Engels en als pdf down-
loadbaar via www.kunsthalkade.nl

*This publication is also available in English. Download the
pdf on www.kunsthalkade.nl*

© catalogus Kunsthof KAde Amersfoort

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevens-
bestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze,
hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of
enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestem-
ming van de uitgever.

www.kunsthalkade.nl

Armando Museum, Mondriaanhuis, Museum Flehite en KAde /
Architectuurcentrum maken deel uit van stichting Amersfoort in c.

KAdE